

॥ २९ ॥ ३० ॥ निकर्तव्यनीचं सूचनदिकर्मकर्तव्यं ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ योमासः संवत्सर इति श्रुतेर्मासः प्रतिनिधिः संवत्सरस्यास्ति सोमाभावे पूतिकानभिषुणयादिति श्रुतेः पूतिकाः सोमस्य प्रतिनिधयः ॥ ३३ ॥ अननुहे पूर्णघासमुपाट्यावृतान्मुच्यत इति घर्मशालोक्तं प्रायश्चित्तं वाकर्तव्यमित्याह आथवेति सौहित्यं आचमिजो न तस्य दानात् एतस्मात् मिथ्या वादकृतात् एनसः पापात् ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ इत्याण्येके पर्वणिने लंकंठीयेभ्योऽपि पंचत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥ ॥ ३६ ॥ ॥ ३७ ॥ भीमसेनेति ॥ १ ॥ आयत्यामुत्तरकाले तदा त्वेवर्त्तमानकाले यः तान्पश्यति ॥ २ ॥ जानमानः जानन् श्रम्बिकरणत्वमा

नाज्ञातचर्यापश्यामि मेरोरिव निगूहनं ॥ तथैव बहवोऽस्माभीराष्ट्रेभ्यो विप्रवासिताः ॥ २९ ॥ राजानो राजपुत्राश्च धृतराष्ट्रमनुव्रताः ॥ न हितेऽप्युपशम्यन्ति निरुक्ता वानिराकृताः ॥ ३० ॥ अवश्यं तैर्निकर्तव्यमस्माकं तत्प्रियैषिभिः ॥ तेष्यस्मासु प्रयुंजीरन् प्रच्छन्नान्सुबहूँश्चरान् ॥ आचक्षीरंश्च नो ज्ञात्वा ततः स्यात्सुमहद्भयं ॥ ३१ ॥ अस्माभिरुषिताः सम्यग्वने मासास्त्रयोदश ॥ परिमाणेन तान्यश्वतावतः परिवत्सरान् ॥ ३२ ॥ अस्ति मासः प्रतिनिधिर्यथा प्राहुर्मनीषिणः ॥ पूतिका निव सोमस्य तथेदं क्रियतामिति ॥ ३३ ॥ अथवाऽननुहे राजन्साधवे साधुवाहिने ॥ सौहित्यदानादेतस्मादेनसः प्रतिमुच्यते ॥ ३४ ॥ तस्माच्छत्रुवधे राजन् क्रियतां निश्चयस्त्वया ॥ क्षत्रियस्य हि सर्वस्य नान्यो धर्मोऽस्ति संयुगात् ॥ ३५ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि अर्जुनाऽभीमवाक्ये पंचत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥ ॥ ३६ ॥ वैशंपायन उवाच भीमसेन वचः श्रुत्वा कुंती पुत्रो युधिष्ठिरः ॥ निःश्वस्य पुरुषव्याघ्रः संप्रदध्यौ परंतपः ॥ १ ॥ श्रुता मे राजधर्माश्च वर्णानां च विनिश्चयाः ॥ आ यत्यां च तदा त्वेव च यः पश्यति स पश्यति ॥ २ ॥ धर्मस्य जानमानो हं गतिमभ्यासु दुर्विदां ॥ कथं बलात्करिष्यामि मेरोरिव विमर्दनं ॥ ३ ॥ समुहूर्तमिव ध्यात्वा विनिश्चित्येति कृत्यतां ॥ भीमसेनमिदं वाक्यमपदांतरमब्रवीत् ॥ ४ ॥ युधिष्ठिर उवाच एवमेतन्महाबाहो यथा वदसि भारत ॥ इदमन्यत्समादत्स्व वाच्यं मे वाच्य कोविद ॥ ५ ॥ महापापानि कर्माणि यानि केवलसाहसात् ॥ आरभ्यंते भीमसेन व्यथंते तानि भारत ॥ ६ ॥ सुमंत्रिते सुविक्रान्तिं सुकृते सुविचारिते ॥ सिद्धांत्यर्था महाबाहो देवं चान्न प्रदक्षिणं ॥ ७ ॥ यत्तु केवलचापल्यादलदपोत्थितः स्वयं ॥ आरब्धव्यमिदं कार्यमन्यसे शृणु तत्र मे ॥ ८ ॥ भूरिश्रवाः शलश्चैव जलसंधश्च वीर्यवान् ॥ भीष्मो द्रोणश्च कर्णश्च द्रोणपुत्रश्च वीर्यवान् ॥ ९ ॥ धार्तराष्ट्रादुराधर्षादुर्योधनपुरोगमाः ॥ सर्वे एव कृतास्त्राश्च सततं चाततायिनः ॥ १० ॥

॥ ३ ॥ इति कृत्यतां इति कर्तव्यतां अपदांतरं अविलंबितं ॥ ४ ॥ समादत्स्व अंगीकुरु ॥ ५ ॥ व्यथंते व्यथयंति ॥ ६ ॥ सुमंत्रिते शोभनमंत्रे क्रियमाणे सति सुविक्रान्ति उत्कर्षेणोपस्थिते सुकृते पुण्यकर्मणि सुविचारिते निश्चिते सति चकारोपयर्थं ॥ ७ ॥ बलं शारिरं सामर्थ्यं दर्पो गर्वः ताभ्यां उत्थितः प्रवृत्तः ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥